

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2020-37-0106

08.01.2021.

INFORMĀCIJA PAR LIETU Nr. 2020-37-0106

“Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” 28.2., 28.19. un 35.4. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam”

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Aldis Laviņš, Gunārs Kusiņš, Daiga Rezevska, Jānis Neimanis un Artūrs Kučs, 2021. gada 13. janvārī plkst. 10.00 izskatīs lietu Nr. 2020-37-0106 tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

LIETAS DALĪBNIKI

- Pieteikumu iesniedzēji: Limbažu novada dome un Ikšķiles novada dome.
- Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu: Saeima.

PIEAICINĀTĀS PERSONAS

Personas vai to pārstāvji, kas savu viedokli snieguši rakstveidā: Ministru kabinets, Tieslietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Valsts kontrole, Latvijas Banka, Latvijas Pašvaldību savienība, *Dr. oec.* Staņislavs Keišs, *Dr. iur.* Jānis Pleps, *Dr. sc. pol.* Iveta Reinholde, *Mg. iur.* Edgars Pastars.

Uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos aicinātās personas vai to pārstāvji: 13. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisija, Ministru kabinets, Tieslietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Valsts kontrole, Latvijas Banka, Latvijas Pašvaldību savienība, *Dr. eoc.* Raita Karnīte, *Dr. eoc.* Andris Miglavs, *Dr. iur.* Jānis Pleps, *Dr. sc. pol.* Iveta Reinholde, *Dr. oec.* Jānis Vanags, *Mg. iur.* Edgars Pastars.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma (turpmāk – Administratīvo teritoriju likums) pielikuma “Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības” (turpmāk – Pielikums) 28.2. un 28.19. apakšpunkts nosaka, ka Ikšķiles pilsēta un Tīnūžu pagasts atrodas Ogres novadā.

Pielikuma 35.4. apakšpunkts noteic, ka Skultes pagasts atrodas Saulkrastu novadā.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”
- Satversmes 101. pants: “Ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā, kā arī pildīt valsts dienestu.

Pašvaldības ievēlē pilntiesīgi Latvijas pilsoņi un Eiropas Savienības pilsoņi, kas pastāvīgi uzturas Latvijā. Ikvienam Eiropas Savienības pilsonim, kas pastāvīgi uzturas Latvijā, ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties pašvaldību darbībā. Pašvaldību darba valoda ir latviešu valoda.”

- Eiropas Vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) 4. panta trešā daļa: “Pamatā valsts pienākumus pēc iespējas realizē tā vara, kas atrodas vistuvāk pilsoņiem. Uzdodot kāda pienākuma izpildi citai varai, ņem vērā uzdevuma apjomu un būtību, kā arī efektivitātes un ekonomijas nosacījumus.”
- Hartas 4. panta sestā daļa: “Plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesā par jautājumiem, kas tieši attiecas uz vietējo varu, ar tām nepieciešams konsultēties, cik iespējams savlaicīgi un atbilstošā veidā.”
- Hartas 5. pants: “Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referenduma palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts.”

PIETEIKUMU IESNIEDZĒJU APSVĒRUMI

- Limbažu novada dome uzskata, ka Pielikuma 35.4. apakšpunkts neatbilst Satversmes 1. pantam un 101. panta pirmajai daļai, kā arī Hartas 4. panta sestajai daļai un 5. pantam.

Limbažu novada dome norāda, ka atbilstoši sākotnējam Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātajam administratīvā iedalījuma modelim Skultes pagasts, tāpat kā līdz šim, bijis iekļauts Limbažu novada sastāvā. Savukārt Administratīvo teritoriju likuma pieņemšanas laikā Saeima esot nolēmusi izveidot

Saulkrastu novadu, kura sastāvā iekļāvusi arī Skultes pagastu. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka šādam risinājumam nav pamatojuma un nav notikušas pienācīgas konsultācijas ar Limbažu novada domi un Latvijas Pašvaldību savienību. Tas esot bijis Saeimas politisks lēmums, un ar to citstarp esot pārkāpts pašvaldības princips.

Skultes pagasta iekļaušana Saulkrastu novada administratīvajā teritorijā ierobežojot Limbažu novada pašvaldības spēju objektīvi piedalīties tai noteikto publisko lietu pārvaldīšanā. Proti, ar šādu lēmumu esot nepamatoti samazinātas Limbažu novada pašvaldības finanšu autonomijas tiesības, kas negatīvi ietekmēšot pašvaldības funkciju izpildes kvalitāti un iedzīvotāju labklājību.

Administratīvi teritoriālās reformas procesā ar Pielikuma 35.4. apakšpunktu esot grozīta Limbažu novada administratīvās teritorijas robeža, tāpēc publiskajā apspriešanā bijis jānoskaidro Limbažu novada vietējās kopienas viedoklis. Tā kā tas nav izdarīts, esot noticis būtisks vietējās demokrātijas un likuma "Par pašvaldībām" pārkāpums.

- Ikšķiles novada dome uzskata, ka Pielikuma 28.2. un 28.19. apakšpunkts neatbilst Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam.

Ikšķiles novada dome apstrīd to, ka administratīvi teritoriālās reformas rezultātā līdzšinējais Ikšķiles novads tiek apvienots ar Ķeguma, Lielvārdes un Ogres novadiem, tiem izveidojot jauno Ogres novadu. Reformas nepieciešamība un piedāvātais administratīvā iedalījuma modelis neesot pietiekami pamatots. Saeima arī neesot nodefinējusi reformas mērķus un kritērijus, pēc kuriem veidojami novadi. Reformas ietvaros neesot vērtēti alternatīvi risinājumi, piemēram, priekšlikums pievienot Ikšķiles novadu Salaspils novadam. Turklāt pirms administratīvā iedalījuma izstrādes un arī Administratīvo teritoriju likuma pieņemšanas laikā neesot notikušas atbilstošas konsultācijas ar pašvaldību.

Ikšķiles novada dome norāda arī uz vairākiem labas likumdošanas principa pārkāpumiem Administratīvo teritoriju likuma pieņemšanas procesā un uzskata, ka pārkāpts arī Satversmes 15. pants, kurš paredz: "Saeima savas sēdes notur Rīgā un tikai ārkārtīgu apstākļu dēļ tā var sanākt citā vietā". Attālināto Saeimas sēžu digitālo platformu "e-Saeima" nevarot uzskatīt par "citu vietu" Satversmes 15. panta izpratnē. Turklāt šādās sēdēs nedrīkstot izskatīt tādus likumprojektus un jautājumus, kuru izskatīšana nav objektīvi steidzama.

Tāpat Ikšķiles novada dome norāda uz subsidiaritātes principa pārkāpumu. Neesot konstatēts, ka Ikšķiles novada pašvaldība nespēj pildīt savas funkcijas. Turklāt tā esot viena no nedaudzajām pašvaldībām, kura ik gadu veic iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā.

INSTITŪCIJAS, KAS IZDEVUSI APSTRĪDĒTO AKTU, – SAEIMAS – APSVĒRUMI

- Saeima uzskata, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. un 101. pantam, Hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam.

Saeima norāda, ka ne Satversme, ne Harta neparedzot pašvaldības tiesības uz tai ar likumu noteiktās administratīvās teritorijas nemainību vai tiesības reformas ietvaros pieprasīt konkrētu administratīvo teritoriju. Informācija par administratīvi teritoriālo reformu, tās mērķi un pamatojums esot detalizēti atspoguļots dažādos dokumentos un pētījumos, tostarp Likumprojekta "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums".

Apstrīdētās normas esot pieņemtas, ievērojot labas likumdošanas principu. Nolūkā pasargāt Saeimas deputātu un darbinieku veselību, kā arī nodrošināt Saeimas darba nepārtrauktību Prezidijs esot bijis tiesīgs sasaukt Saeimas sēdes attālināti. Saeima norāda, ka e Saeima nodrošina visas svarīgākās Saeimas deputātu tiesība. Proti, e Saeima nodrošinot Saeimas deputātiem pilnvērtīgu iespēju piedalīties Saeimas sēdē, tostarp piedalīties debatēs un balsot. Likumprojekta izskatīšanas laikā neesot radušās tādas tehniskas problēmas, kuru dēļ varētu atzīt, ka apstrīdētās normas nav pieņemtas Satversmē un Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā. Savukārt subsidiaritātes princips ar apstrīdētajām normām netiekot skarts, jo ar apstrīdētajām normām pašvaldības funkcijas netiek nodotas citām pašvaldībām un pašvaldībām netiek nodotas citas funkcijas.

Ar pašvaldībām notikušās konsultācijas esot vērtējamas visa reformas procesa garumā. Konsultēšanās ar Limbažu novada domi un Ikšķiles novada domi esot notikusi atbilstoši Hartas prasībām un tām esot bijis pietiekami laika sagatavoties sava viedokļa sniegšanai un uzklaušanai Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sēdēs.

TIESAS PROCESS

Lietas Nr. 2020-37-0106 izskatīšana tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos tiks uzsākta 2021. gada 13. janvārī. Tiesas sēde notiks videokonferences režīmā, nodrošinot ārkārtējās situācijas laikā noteikto distancēšanās pienākuma un valstī noteikto epidemioloģisko prasību ievērošanu, lai ierobežotu Covid-19 izplatību.

Lietas dalībnieki un pieaicinātās personas tiks informētas par tiesas sēdes norisi un prasībām, kas jāievēro attālinātajā tiesas sēdē. Tiesas sēdes norise tiks adaptēta, ievērojot ārkārtējās situācijas apstākļus un tehnoloģiju sniegtās iespējas.

Interesenti tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos varēs vērot tiešraidē Satversmes tiesas mājaslapā un tiesas *Youtube* kanālā. Informācija būs pieejama arī Satversmes tiesas *Twitter* kontā @Satv_tiesa.

Tiesas sēdes laikā lietas dalībnieki izklāsta lietas faktiskos apstākļus un juridisko pamatojumu, tiek uzklautas pieaicinātās personas, tad seko tiesas debātes un replikas. Tiesas sēde beidzas ar tiesas sēdes priekšsēdētāja paziņojumu par to, kad tiks pasludināts spriedums. Tiesas sēdes laikā var tikt izsludināti pārtraukumi. Satversmes tiesas likumā noteiktajos gadījumos līdz sprieduma pasludināšanai tiesvedību lietā var izbeigt. Nolēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienas pēc pēdējās tiesas sēdes.

Par tiesas sēžu dienu un laiku, kā arī par nolēmuma pasludināšanas dienu un laiku informācija tiks publicēta Satversmes tiesas mājaslapā sadaļā “Jaunami”, kā arī sadaļā “Lietas” pie šīs lietas numura. Informācija tiks izsūtīta arī preses relīzes veidā.

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par Satversmes tiesu [šeit](#).

